

Utbildningsplan

för

Speciallärarprogram inriktning svenska
Special Teacher Education Programme

90.0 Högskolepoäng
90.0 ECTS credits

Programkod:	LSPLY
Gäller från:	HT 2008
Fastställt:	2008-06-27
Värdinstitution:	Specialpedagogiska institutionen

Beslut

1. **Benämning:** Utbildningsplan för speciallärarprogrammet
2. **Benämning, eng:** Special Teacher Education Programme
3. **Poäng:**
4. **Högskolepoäng:** 90
5. **Programkod:** LSPMY och LSPLY
6. **Giltig fr.o.m:** Höttermen 2008
7. **Datum för fastställande:** 2008-06-27
8. **Ändringsdatum:**
9. **Värdinstitution:** Specialpedagogiska institutionen
10. **Beslut:** Denna utbildningsplan är fastställd av Lärarutbildningsnämnden
11. **Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till programmet**

Utöver grundläggande behörighet till högskolestudier krävs följande särskilda behörighet:

- Lärarexamen med inriktning mot kunskapsområdet språk- skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling, annan avlagd lärarexamen kompletterad med motsvarande kunskaper
- Minst tre års yrkeserfarenhet på minst halvtid av undervisning/pedagogiskt arbete inom undervisningsämnen/områdena svenska, svenska som andraspråk, svenska som andraspråk för döva/teckenspråk eller matematik efter lärarexamen
- Att studenten i sin lärarexamen eller efter sin lärarexamen skrivit en uppsats om minst 15 hp inom relevant kunskaps/ämnesområde på grundnivå och har 7,5 hp forskningsmetodik-vetenskapsteori.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till programmet

Utöver grundläggande behörighet till högskolestudier krävs följande särskilda behörighet:

- Lärarexamen med inriktning mot kunskapsområdet språk- skriv- och läsutveckling (gäller program inriktning svenska), eller matematikutveckling (gäller program inriktning matematik), eller annan avlagd lärarexamen med svenska/matematik, eller annan avlagd lärarexamen kompletterad med motsvarande kunskaper
- Minst tre års yrkeserfarenhet på minst halvtid av undervisning/pedagogiskt arbete inom undervisningsämnen/områdena svenska, svenska som andraspråk, svenska som andraspråk för döva/teckenspråk eller matematik efter lärarexamen
- Att studenten i sin lärarexamen eller efter sin lärarexamen skrivit en uppsats om minst 15 hp inom relevant kunskaps/ämnesområde på grundnivå och har 7,5 hp forskningsmetodik- vetenskapsteori.

Programmets uppläggning

Vetenskaplig och professionsprogression

Inom kurserna sker en fördjupning inom kunskapsområdet specialpedagogik med fokus på språk-, läs- och skrivutveckling eller matematikutveckling. Fördjupningen motsvarar magisternivå. Vetenskapsteori och

metod integreras i de olika kurserna . Av utbildningens 90 hp skall minst 15 hp vara vetenskapsteori och metod, vilket skall framgå i kursplanerna. Verksamhetsförlagd utbildning ska genomföras i samarbete med representanter för relevanta pedagogiska verksamheter på fältet.

Utbildningsvarianter

Speciallärarutbildningen på avancerad nivå erbjuds som heltids- och halvfartsstudier. Programmet erbjuder två inriktningar, inriktning svenska alternativt inriktning matematik.

Mål

Enligt högskolelagen gäller följande för examen på avancerad nivå (Lag 2006:173, kap 8-10 §§)

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligt bygga på de kunskaper som studenten får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

Enligt högskoleförordningen gäller följande mål för speciallärarexamen (SFS 2008:132)

Mål

För speciallärarexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever inom förskoleklass, skola eller vuxenutbildning, som har behov av särskilt stöd i språk-, skriv-, läs- eller matematikutveckling.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk- och begreppsutveckling och stimulans av denna, och
- visa fördjupad kunskap om elevers lärande och språk - skriv och läsutveckling eller matematikutveckling samt goda kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda barn och elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling,
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter på individnivå i olika lärmiljöer, och
- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För speciallärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Övrigt

I examensbeviset ska det anges för vilken verksamhet utbildningen är avsedd. För speciallärarexamen skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Kurser

Utbildningsprogrammet består av tre kurser om respektive 30 högskolepoäng (hp) Kurserna är indelade i delkurser.

Specialpedagogik som tvärvetenskap 30 hp. AN

- Specialpedagogik som tvärvetenskap 15 hp
- Specialpedagogiskt perspektiv på lärmiljöer 15 hp

Speciallärarens yrkesspecifika kompetenser 30 hp.

- Språk- och begreppsutveckling - möjligheter och hinder 7,5 hp
- Läs- skriv eller matematikutveckling ur ett pedagogiskt perspektiv 7,5 hp
- Alternativa lärprocesser i språk, läsning, skrivning eller matematik 7,5 hp
- Bedömning och betygsättning med inriktning mot svenska eller matematik 7,5 hp

Specialpedagogisk teori och praktik samt examensarbete 30 hp

Examen

Speciallärarexamen (Graduate Diploma in Special Teacher Education)

Utbildningen om 90 hp leder till en speciallärarexamen på avancerad nivå. Student som avlägger sådan examen vid Stockholms universitet och har 180hp på grundnivå inklusive ett självständigt arbete om 15 hp, kan ansöka om magisterexamen med huvudområde specialpedagogik.

Övrigt

Speciallärarens yrkeskompetens

Utbildningen till speciallärare utgår från en förståelse för barns- ungdomars och vuxnas lärande med fokus på språk-, skriv- och läs- eller matematikutveckling. Inom speciallärarutbildningen ska studenterna oberoende av egen fördjupning inom svenska eller matematikutveckla den egna kunskapen för såväl språk- som begreppsutveckling eftersom dessa utgör grunden för en positiv utveckling inom såväl det språkliga som det matematiska tänkandet.

Studenterna ska under utbildningen utveckla sin förmåga att ta initiativ för att självständigt och i samarbete med andra, analysera, pröva, ompröva och leda specialpedagogisk verksamhet inom ämnesområdena svenska eller matematik. I det arbetet är det viktigt att se helheten i lärandet för barnet, ungdomen och den vuxne så att arbetet integreras i verksamhetens alla delar. Planering tillsammans med arbetslag och specialpedagog är en förutsättning för att utforma en helhet och ett meningsfullt sammanhang för lärande. Samarbete med andra yrkeskategorier inom och utanför skolans värld är i många fall även nödvändigt för denna helhet.

Med ett förebyggande arbetssätt ska specialläraren kunna bedöma om risker finns som kan skapa svårigheter för språk och begreppsutveckling och hur de i så fall skulle kunna undvikas. Det är speciallärarens uppgift att finna olika vägar till varje individs lärande och ge förslag till en stimulerande lärmiljö som ger förutsättningar till kunskapsutveckling. För att klara den uppgiften måste studenten under utbildningen fördjupa sin kunskap om barns, elevers och vuxnas språk-, skriv- och läs- samt matematikutveckling samt kunna bedöma och värdera den.

Studenten ska utveckla sin förmåga att identifiera behov av särskilt stöd ifråga om språk och begreppsutveckling för barn, elever och vuxna som har funktionsnedsättningar av olika art.

Utvecklingen av språk- och begrepp kan se annorlunda ut för denna grupp beroende på typ och grad av funktionsnedsättning. Studenten kommer att under utbildningen få kunskap om olika funktionsnedsättningar, hur samhällets stödverksamhet till personer med funktionsnedsättning är uppbyggd och var en fördjupad kunskap om barns, ungdomars och vuxnas lärande med funktionsnedsättningar finns. För att stimulera en positiv utveckling krävs det att specialläraren har nära kontakt med personer med specifik kunskap om olika funktionsnedsättningar.

Utbildningen till speciallärare ska främja studentens förmåga att föra kvalificerade samtal med föräldrar, elever och kollegor och att kunna kommunicera sin fördjupade didaktiska kunskap. Med god kännedom om barnets, ungdomens eller den vuxnes tänkande genom ett individanpassat arbetssätt bör specialläraren i

samtalet kunna stimulera alla och ge ny kraft och motivation till att utveckla barns, ungdomars och vuxnas språk-, läs- och skriv- och/eller matematisk förmåga.

Utbildningen ska leda till att studenten blir en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i bedömnings- och betygssättningsfrågor relaterat till barns, ungdomars och vuxnas behov av särskilt stöd. Dessutom ingår moment att utföra pedagogiska utredningar och utforma åtgärdsprogram för språk-, skriv- och läs- eller matematikutveckling i samarbete med specialpedagoger och lärare. För att ge förutsättningar för optimal utveckling i svenska respektive matematik ska specialläraren kunna bedöma och utforma verk samma åtgärder även i lärmiljön.